

Sygn. akt III AUa 235/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Barbara Orechwa-Zawadzka

Sędziowie: Marek Szymanowski

Sławomir Bagiński

Protokolant: Anna Kuklińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 lipca 2020 r. w B.

sprawy z odwołania B. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji B. L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 29 stycznia 2020 r. sygn. akt III U 492/19

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od B. L. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego organu rentowego za II instancję.**

M. B. O. S. B.

Sygn. akt III AUa 235/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9.04.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. przyznał B. L. prawo do emerytury pomostowej, określając jej wysokość na 3.091,02 zł. brutto.

B. L. wniósł odwołanie od powyższej decyzji. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie art. 14 ust. 1 ustawy z 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych w zw. z art. 25 ust. 1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, poprzez nieuwzględnienie przy obliczeniu wysokości emerytury pomostowej składek zgromadzonych na subkoncie oraz naruszenie art. 14 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych, poprzez brak pomnożenia wskaźnikiem korygującym 19,52/12,22 składek na ubezpieczenie społeczne zaewidencjonowanych na koncie w ZUS. Zaskarżonej decyzji odwołujący zarzucił również naruszenie art. 107 § 1 k.p.a. w zw. z art. 9 k.p.a., poprzez brak należytego i

wyczerpującego wyjaśnienia przesłanek, jakimi kierował się ZUS przy wydawaniu decyzji oraz naruszenie art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a., poprzez niewskazanie podstawy prawnej decyzji.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce po rozpoznaniu odwołania, wyrokiem z dnia 29 stycznia 2020 r. oddalił odwołanie.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynikało, że kwestią sporną pozostawała w niniejszej sprawie jedynie wysokość emerytury pomostowej.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2018, poz. 1924), emerytura pomostowa stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury, ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 60 lat, ustalone według obowiązujących w dniu zgłoszenia wniosku o przyznanie emerytury pomostowej tablic średniego trwania życia, o których mowa w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Stosownie do art. 14 ust. 2, jeżeli pracownik jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury, składki na ubezpieczenie emerytalne, zaewidencjonowane na jego koncie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, zwiększa się przez pomnożenie wskaźnikiem korygującym 19,52/12,22, stanowiącym stosunek pełnej wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne do wysokości zaewidencjonowanej na koncie ubezpieczonego w Zakładzie.

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 53) podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173- 175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z art. 4 pkt 4 cyt. ustawy emerytalnej, użyte w ustawie określenie konto ubezpieczonego oznacza konto ubezpieczonego, na którym ewidencjonuje się informacje o zwaloryzowanej wysokości składek na ubezpieczenie emerytalne, z wyłączeniem składek podlegających odprowadzeniu do otwartego funduszu emerytalnego i zewidencjonowaniu na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, prowadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Stosownie do treści art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2019, poz. 300) w ramach konta ubezpieczonego, Zakład prowadzi subkonto, na którym ewidencjonuje się informacje o zwaloryzowanej wysokości wpłaconych składek, o których mowa w art. 22 ust. 3 pkt 1 lit. b i pkt 2, wraz z wyegzekwowanymi od tych składek odsetkami za zwłokę i opłatą prolongacyjną, o których mowa w art. 23 ust. 2, oraz kwotę środków odpowiadających wartości umorzonych przez otwarty fundusz emerytalny jednostek rozrachunkowych po poinformowaniu przez Zakład otwartego funduszu emerytalnego o obowiązku przekazania środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego na fundusz emerytalny FUS, o którym mowa w art. 55 ust. 1 pkt 1, w związku z ukończeniem przez ubezpieczonego wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwane dalej "subkontem".

Uwzględniając wniosek odwołującego, sąd I instancji dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości H. G. na okoliczność wyliczenia wysokości emerytury pomostowej należnej wnioskodawcy.

W wydanej opinii biegła dokonała szczegółowych ustaleń w zakresie określenia wysokości emerytury pomostowej należnej odwołującemu i przywołała obowiązujące w tym zakresie uregulowania prawne. Z ustaleń biegłej wynika, że wysokość emerytury pomostowej należnej odwołującemu z uwzględnieniem zwaloryzowanej pełnej wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 3.091,02 zł brutto. Biegła potwierdziła tym samym prawidłowość wyliczeń ZUS w tym zakresie. W uzasadnieniu opinii biegła z zakresu rachunkowości podniosła, że przy ustalaniu podstawy obliczenia wysokości emerytury, składki na ubezpieczenie emerytalne, zaewidencjonowane na koncie ubezpieczonego w ZUS, zwiększono przez pomnożenie wskaźnikiem

korygującym 19,52/12,22, stanowiącym stosunek pełnej wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne do wysokości zaewidencjonowanej na koncie ubezpieczonego w ZUS.

Odnosząc się do twierdzeń odwołującego, biegła wskazała, że odwołujący podnosił, że zgodnie z art. 25 ustawy emerytalnej podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Biegła podkreśliła, że art. 25 ustawy wskazuje na sposób ustalenia emerytury w przypadku przyjęcia składek zewidencjonowanych jedynie na koncie w ZUS. Podniosła, że jeśli przyjmuje się do waloryzacji jedynie te środki, do tych składek należy uwzględniać również środki zewidencjonowane na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W przypadku odwołującego, do waloryzacji nie jest przyjęta jedynie wysokość składek zewidencjonowanych w ZUS, co wymagałoby uzupełnienia o środki zewidencjonowane na subkoncie, lecz pełna kwota składek ustalona w wyniku pomnożenia składek będących na koncie w ZUS przez wskaźnik korygujący wskazany w ustawie o emeryturach pomostowych. Wartość składek wyliczonych wskaźnikiem korygującym obejmuje zarówno kwoty składek odprowadzonych do otwartego funduszu emerytalnego, jak i zgromadzonych na subkoncie. Biegła wyjaśniła, że dodanie kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w przypadku ustalania emerytury pomostowej do kwoty pełnej wartości składek ustalonych poprzez pomnożenie wskaźnikiem korygującym 19,52/12,22, spowodowałaby podwójne ujęcie w/w składek tj. składek zewidencjonowanych na subkoncie w podstawie wymiaru emerytury.

Zastrzeżenia do opinii biegłej złożył natomiast pełnomocnik odwołującego, który w piśmie procesowym, datowanym na 9.01.2020 r. wskazał, że kwestionuje prawidłowość opinii biegłej z uwagi na przekroczenie przez biegłą swoich uprawnień i dokonanie w opinii oceny nie faktów, lecz zasad stosowania i wykładni przepisów obowiązującego prawa. Pełnomocnik odwołującego podtrzymał jednocześnie swoje stanowisko, wskazując, że ZUS wyliczył wysokość emerytury odwołującego nie uwzględniając zwaloryzowanych składek zaewidencjonowanych na subkoncie. Pełnomocnik odwołującego wniósł o powołanie nowego biegłego z zakresu rachunkowości, księgowości i finansów, ewentualnie o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z pisemnej opinii uzupełniającej dotychczasowej biegłej.

Sąd w oparciu o treść art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. pominął powyższe wnioski dowodowe, uznając, że zmierzają one jedynie do przedłużenia postępowania. Wbrew zarzutom podniesionym przez stronę odwołującą, wyliczenia dokonane przez biegłą w zakresie określenia wysokości należnej odwołującemu emerytury pomostowej, nie budziły żadnych wątpliwości Sądu.

Wbrew zarzutom odwołującego, w przekonaniu Sądu Okręgowego, biegła nie przekroczyła również swoich uprawnień, poprzez dokonanie w opinii oceny nie faktów, lecz zasad stosowania i wykładni przepisów obowiązującego prawa. Skoro Sąd zlecił biegłej określenie wysokości należnej odwołującemu emerytury, rzeczą oczywistą jest, że wykonanie opinii w tym zakresie nie było możliwe bez odniesienia się przez biegłą do obowiązujących w tym zakresie uregulowań prawnych.

Apelację od powyższego wyroku złożył B. L., zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. poprzez błędną wykładnię art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.) w zw. z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) polegającą na mylnym i niczym nieuzasadnionym uznaniu, że przy wyliczaniu podstawy emerytury pomostowej nie należy uwzględniać kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 ze zm.), podczas gdy konieczność takiego uwzględnienia, niezależnie od

obowiązku przemnożenia wskaźnikiem korygującym środków zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, wynika z rzezonych przepisów wprost, a także z treści art. 25 ust. 1d i 1f ustawy o emeryturach i rentach z FUS a contrario;

2. poprzez błędną wykładnię art. 14 ust. 2 w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych w zw. z art. 25 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS polegającą na bezzasadnym uznaniu, że wartość składek zgromadzonych na koncie Odwołującego się w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, przemnożonych wskaźnikiem korygującym 19,52/12,22 obejmuje zarówno kwoty składek odprowadzonych do otwartego funduszu emerytalnego, jak i zgromadzonych na subkoncie, podczas gdy składek zewidencjonowanych wyłącznie na koncie ubezpieczonego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, nawet w razie przemnożenia wskaźnikiem korygującym, nie można utożsamiać ze składkami, jakie wynikają ogółem z ewidencji ZUS (łącznie konta ubezpieczonego, subkonta i OFE), a zatem nie sposób uznać, że uwzględnienie przy obliczaniu emerytury pomostowej odwołującego się zwaloryzowanych składek zewidencjonowanych na subkoncie doprowadziłoby do podwójnego ujęcia tych składek w podstawie wymiaru emerytury;

3. a mianowicie art. 14 ust. 1 i 2 w zw. z art. 1 ust. 1 pkt 1 i art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych w zw. z art. 25 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez niewłaściwe ich zastosowanie polegające na nieuwzględnieniu szczególnego sposobu wyliczania emerytury pomostowej, podczas gdy sposób wyliczania emerytury pomostowej, odmienny niż emerytury na warunkach ogólnych, wynika również z charakteru emerytury pomostowej jako świadczenia emerytalnego dla pracowników wykonujących pracę w warunkach szczególnych;

4. a mianowicie art. 25 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art. 40c ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na bezpodstawnym przyjęciu- za biegłą H. G.- iż waloryzacji środków zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych lub subkoncie dokonuje się na potrzeby wyliczania konkretnej emerytury, podczas gdy waloryzacji składek, zarówno tych zgromadzonych na koncie ubezpieczonego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, jak i tych zewidencjonowanych na subkoncie dokonuje się corocznie, a zatem nie można uznać, że tylko określona część składek na ubezpieczenie emerytalne jest przyjmowana do waloryzacji;

II. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1. art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 236 § 1 k.p.c. poprzez określenie w postanowieniu z dnia 5 listopada 2019 r. tezy dowodowej dla biegłego w sposób zbyt ogólnikowy, nieodpowiadający funkcji dowodu z opinii biegłego, którego przeprowadzenie ma służyć dokonaniu przez biegłego oceny faktów z punktu widzenia posiadanej, kierunkowej wiedzy specjalnej, a nie zastępowaniu sądu w dokonywaniu oceny prawnej zgłaszanych żądań i - de facto - wydawaniu rozstrzygnięcia;

2. art. 232 zd. drugie k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez dopuszczenie w postanowieniu z dnia 5 listopada 2019 r. dowodu z opinii biegłego na okoliczności inne niż te zakreślone i opisane we wniosku odwołującego się, zawartym w piśmie z dnia 23 października 2019 r., a więc poprzez dopuszczenie dowodu z urzędu pod pozorem uwzględnienia wniosku odwołującego, który w istocie nie został uwzględniony, pomimo że jego przedmiot miały być okoliczności istotne dla sprawy i do których oceny niezbędne było zasięgnięcie opinii biegłego;

3. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez uznanie opinii biegłej H. G. z grudnia 2019 r. za rzetelną, fachową i merytorycznie poprawną i w konsekwencji oparcie na niej końcowego rozstrzygnięcia, podczas gdy opinia ta jest wewnętrznie sprzeczna, nieprecyzyjna, a także zawiera

wady dyskwalifikujące ją w świetle art. 278 § 1 k.p.c., ponieważ biegła dokonała w niej oceny nie faktów, lecz przede wszystkim zasad stosowania i wykładni przepisów obowiązującego prawa;

4. art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez pominięcie zgłoszonego przez odwołującego się w piśmie z dnia 9 stycznia 2020 r. wniosku o powołanie nowego biegłego sądowego z zakresu rachunkowości, księgowości i finansów oraz ewentualnego wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z pisemnej opinii uzupełniającej z racji bezzasadnego uznania, iż dowody te zmierzają jedynie do przedłużenia postępowania, podczas gdy przedmiotem tych dowodów miały być fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, a do których oceny niezbędne było zasięgnięcie opinii osoby mającej wiedzę fachową, zwłaszcza że opinia sporządzona przez biegłą H. G. w grudniu 2019 r. posiadała wady dyskwalifikujące ją w świetle art. 278 § 1 k.p.c.;

5. art. 212 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c. poprzez brak uwzględnienia dokonanego przez ZUS w piśmie z dnia 12 czerwca 2019 r. uznania, że przy obliczaniu wysokości emerytury pomostowej należy, stosownie do art. 25 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, doliczyć także środki zewidencjonowane na subkoncie, względnie poprzez brak wezwania ZUS do sprecyzowania stanowiska w przedmiocie ww. oświadczenia co do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, podczas gdy obowiązkiem Sądu było dokonanie oceny złożonego w toku procesu przez ZUS oświadczenia, zwłaszcza że powinno być ono rozpatrywane w kategorii uznania roszczenia, bądź co najmniej przyznania faktów;

6. art. 248 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 187 § 2 pkt 3 k.p.c. poprzez brak zobowiązania ZUS, zgodnie z wnioskiem odwołującego się złożonym w odwołaniu, do przedstawienia kwoty zwaloryzowanych składek zgromadzonych przez odwołującego się na subkoncie, na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługiwała wypłata emerytury (tj. 28 lutego 2019 r.), i przedłożenia potwierdzających te dane dokumentów, podczas gdy informacje dotyczące kwoty składek zgromadzonych przez odwołującego się na subkoncie miały istotne znaczenie dla sprawy i wysokości obliczenia emerytury pomostowej, a ZUS jest jedynym posiadającym je podmiotem.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania i ustalenie wysokości emerytury pomostowej odwołującego się w sposób odpowiadający przepisom powszechnie obowiązującego prawa, która zgodnie z wyliczeniami odwołującego się powinna wynosić 3472, 32 zł

ewentualnie w razie uznania przez Sąd Apelacyjny, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy, skarżący wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna. Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne oraz ocenę prawną dokonaną przez sąd I instancji.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutów naruszenia prawa procesowego podniesionych w apelacji.

Odnosnie zarzutu II 1. i 2. należy uznać, że postanowienie Sądu Okręgowego o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości, odpowiadało istocie wniosku złożonego przez wnioskodawcę, którego celem było zweryfikowanie wysokości emerytury pomostowej przyznanej wnioskodawcy decyzją z dnia 9 kwietnia 2019 r. Wbrew przekonaniu skarżącego biegła nie dokonała oceny prawnej przepisów prawnych znajdujących zastosowanie przy ustalaniu wysokości emerytury pomostowej (art. 14 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, art. 25 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), a jedynie przy ich zastosowaniu dokonała wyliczenia wysokości emerytury pomostowej wnioskodawcy. Sąd Okręgowy słusznie stwierdził w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że wykonanie zleconej opinii nie było możliwe bez odniesienia się przez biegłą do obowiązujących uregulowań prawnych w zakresie ustalania wysokości emerytur pomostowych.

Biegła sądowa nie przekroczyła swoich uprawnień przy sporządzaniu opinii w niniejszej sprawie, bowiem wykorzystując swoją wiedzę specjalistyczną z zakresu rachunkowości, dokonała wyliczenia wysokości emerytury pomostowej wnioskodawcy, zgodnie z postanowieniem Sądu Okręgowego.

Skarżący nie może skutecznie czynić zarzutu, iż teza dowodowa zawarta w postanowieniu sądu z dnia 5 listopada 2019 r., nie odpowiada treści jego wniosku dowodowego z dnia 25 października 2019 r. (k. 26). We wniosku tym odwołujący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości, księgowości i finansów na okoliczność wyliczenia wysokości emerytury pomostowej, uwzględniającego sposób jej wyliczania uregulowany w art. 14 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

A zatem nieuprawniony jest zarzut apelacji (II 2.), iż sąd dopuścił dowód na inną okoliczność, niż objęta wnioskiem dowodowym odwołującego.

Odnośnie zarzutu II 3. Apelacji, w ocenie Sądu Apelacyjnego skarżący nie wykazał, aby opinia biegłej była wewnętrznie sprzeczna i nieprecyzyjna oraz wydana z przekroczeniem uprawnień biegłego.

Należy podkreślić, iż biegła nie dokonała interpretacji przepisów prawa znajdujących zastosowanie w sprawie, a jedynie na ich podstawie dokonała wyliczenia emerytury wnioskodawcy.

Sąd I instancji zasadnie uznał opinię za rzetelną, fachową i merytorycznie poprawną. Należy dodać, iż opinia jest wyczerpująca, należyte uzasadniona, przejrzysta i zrozumiała. Sąd Okręgowy na jej podstawie dokonał własnej oceny stanu faktycznego i prawnego, uznając, iż emerytura skarżącego została naliczona w prawidłowej wysokości.

Uznanie opinii za wiarygodny dowód w sprawie uzasadnia dalsze czynności Sądu Okręgowego, który nie widział potrzeby dalszego prowadzenia postępowania dowodowego i pominął wniosek o powołanie nowego biegłego lub dopuszczenia dowodu z opinii uzupełniającej dotychczasowego biegłego. Dlatego też Sąd Apelacyjny nie podziela zarzutu II 4. apelacji, stwierdzając że postępowanie sądu I instancji nie miało wpływu na wynik sprawy (art. 380 kpc).

Należy w tym miejscu przywołać pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego (który Sąd Apelacyjny podziela) z dnia 8 lipca 1999 r. (sygn. akt II UKN 37/99), iż sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 kpc).

Niezasadny jest zarzut II 5. apelacji, bowiem w odpowiedzi na odwołanie organ rentowy przytoczył jedynie przepisy, które znajdują zastosowanie do emerytury wnioskodawcy, nie dokonując ich interpretacji, ani tym bardziej nie uznając racji wnioskodawcy co do sposobu obliczenia emerytury.

Zarzut II 6. jest niezasadny o tyle, że wniosek o przedstawienie kwoty zwaloryzowanych składek zgromadzonych na subkoncie miał służyć obliczeniu wysokości emerytury według metody przyjętej przez wnioskodawcę, której Sąd Okręgowy nie podzielił.

W dalszej kolejności należy odnieść się do zarzutów apelacji dotyczących naruszenia przepisów prawa materialnego.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r o emeryturach pomostowych, emerytura pomostowa stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury, ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 60 lat, ustalone według obowiązujących w dniu zgłoszenia wniosku o przyznanie emerytury pomostowej tablic średniego trwania życia, o których mowa w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Przepis art. 14 ust. 2 tej ustawy stanowi: Jeżeli pracownik jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury, składki na ubezpieczenie emerytalne, zaewidencjonowane na jego koncie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, zwanym dalej Zakładem, zwiększa się przez pomnożenie wskaźnikiem

korygującym 19,52/12,22, stanowiącym stosunek pełnej wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne do wysokości zaewidencjonowanej na koncie ubezpieczonego w Zakładzie.

W myśl art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Sąd I instancji przyjął, iż art. 25 ustawy wskazuje na sposób ustalenia emerytury w przypadku przyjęcia składek zewidencjonowanych jedynie na koncie w ZUS. Jeżeli przyjmuje się do waloryzacji jedynie te środki, do tych składek należy uwzględniać również środki zewidencjonowane na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października o systemie ubezpieczeń społecznych. W przypadku odwołującego się do waloryzacji nie jest przyjęta jedynie wysokość składek zewidencjonowanych w ZUS, co wymagałoby uzupełnienia o środki zewidencjonowane na subkoncie, lecz pełna kwota składek ustalona w wyniku pomnożenia składek będących na koncie w ZUS przez wskaźnik korygujący wskazany w ustawie o emeryturach pomostowych. Wartość składek wyliczonych wskaźnikiem korygującym obejmuje zarówno kwoty składek odprowadzonych do otwartego funduszu emerytalnego, jak i zgromadzonych na subkoncie. Dodanie kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy systemowej, w przypadku ustalania emerytury pomostowej do kwoty pełnej wartości składek ustalonych przez pomnożenie wskaźnikiem korygującym 19,52/12,22 spowodowałoby podwójne ujęcie w/w składek, tj. składek zewidencjonowanych na subkoncie w podstawie wymiaru emerytury.

Sąd Apelacyjny podziela powyższą wykładnię przepisów art. 14 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych w związku z art. 25 ust. 1 ustawy emerytalnej, wobec czego uznaje zarzuty I 1. i I 2. za niezasadne.

Należy w tym miejscu przytoczyć fragment komentarza autorów K. A., R. G., H. B., S. G., B. S., H. Z. „Emerytury i renty z FUS. Emerytury pomostowe. Okresowe emerytury kapitałowe. Komentarz do trzech ustaw emerytalnych Wyd. I.”. Komentarz dotyczy art. 14 ustawy o emeryturach pomostowych.

W przypadku ubezpieczonych będących członkami OFE, podstawa wymiaru emerytury pomostowej odbiega od podstawy wymiaru emerytury z FUS ustalonej według formuły zdefiniowanej składki. W podstawie wymiaru emerytury z FUS uwzględnia się bowiem także składki na ubezpieczenie emerytalne pracownika przekazane do OFE. Cel ten zostaje osiągnięty poprzez pomnożenie kwoty składek zewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego w ZUS przez wskaźnik korygujący 19,52/12,22, gdzie wartość 19,52 odpowiada stopie procentowej składki na ubezpieczenie emerytalne, zaś wartość 12,22- stopie procentowej składki na ubezpieczenie emerytalnej odprowadzonej do FUS. Pomnożeniu przez wskaźnik korygujący podlega wyłącznie kwota składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego w ZUS, Operacji tej nie stosuje się wobec kapitału początkowego.

Sposób ustalania podstawy wymiaru emerytury pomostowej ubezpieczonych będących członkami OFE może budzić wątpliwości po wejściu w życie ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytury ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz.U. 2013, poz. 1717). Ustawa ta zmieniła bowiem zasady ustalania podstawy emerytury z FUS, nie dokonując jednocześnie żadnej korekty regulacji zawartej w art. 14 ustawy o e.p. Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o e.r. FUS od dnia 1 lutego 2014 r. w podstawie obliczenia emerytury z FUS uwzględnia się także kwoty środków zewidencjonowanych na subkoncie w ZUS. Nie uległ przy tym zmianie art. 14 ust. 2 ustawy o e.p., który nadal przewiduje, przy ustalaniu wysokości emerytury pomostowej dla pracowników będących członkami OFE, stosowanie wskaźnika korygującego 19,52/ 12,22. Za niedopuszczalne należy uznać stosowanie obu mechanizmów zwiększania podstawy wymiaru emerytury pomostowej o część składki na ubezpieczenie emerytalne przekazanej do OFE. W aktualnej sytuacji prawnej zasadny wydaje się pogląd, że przepisy art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o e.p. zachowują dotychczasowy (szczególny) mechanizm ustalania podstawy wymiaru emerytury pomostowej dla pracowników będących członkami OFE. W ich przypadku przy ustalaniu wysokości

emerytury pomostowej nie uwzględnia się kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie w ZUS, natomiast kwotę składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego w ZUS mnoży się przez wskaźnik korygujący 19,52/12,22.

Sąd Apelacyjny podkreśla raz jeszcze, że podziela wykładnię przepisów dokonaną przez sąd I instancji. Gdyby jednak przyjąć pogląd komentatorów przytoczony wyżej, to jego konkluzja o niedopuszczalności stosowania obu mechanizmów zwiększania podstawy wymiaru emerytury pomostowej o część składki na ubezpieczenie emerytalne przekazanej do OFE, jest zbieżna ze stanowiskiem sądu I instancji, iż emerytura wnioskodawcy została wyliczona w należytej wysokości, a przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest właśnie wysokość emerytury. Przyjęcie koncepcji i toku rozumowania wnioskodawcy, prezentowanego w postępowaniu przed Sądem Okręgowym i powtórnego oraz rozwiniętego w apelacji, prowadziłoby w rezultacie do nieuzasadnionego uprzywilejowania wnioskodawcy i innych osób uprawnionych do emerytury pomostowej w stosunku do ubezpieczonych, których dotyczy art. 25 ust. 1d i ust. 1f, będących osobami uprawnionymi do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. To właśnie powodowałoby niespójność systemu prawa ubezpieczeń społecznych w Polsce, o którym mówi wnioskodawca na str. 7 apelacji. W świetle powyższego jako niezasadny należy uznać zarzut wymieniony w pkt I 3. apelacji.

Niezasadne były wnioski dowodowe zgłoszone w apelacji i piśmie procesowym skarżącego z dnia 14 lipca 2020 r. w sytuacji, gdy opinia biegłej H. G. jest opinią fachową, kompletną, wyczerpująco uzasadnioną i nie wymaga uzupełnienia; z tych samych względów nie zachodzi potrzeba dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego z zakresu rachunkowości, księgowości i finansów. Nie jest również zasadny wniosek o zobowiązanie ZUS do przedstawienia dokładnej kwoty zwaloryzowanych składek zgromadzonych przez odwołującego na subkoncie, gdyż dokument ten nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach zastępstwa procesowego organu rentowego za II instancję orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).